

Predikan 3 söndagen i fastan

(Oculi) 2020-03-15 i Stockholm
av kyrkoherde Sten Rydh

I Guds, Faderns, + Sonens och den helige Andes, namn. Amen.

Bön: Käre himmelske Fader! Vi tackar dig för ditt heliga och saliggörande ord. Vi tackar dig för att du har all makt i himmelen och på jorden och för att du i din kärlek till oss har sänt din Son, Jesus Kristus, till försoning för alla våra synder. Vi tackar dig också för att du har brutit Satans makt genom Jesu uppståndelse och himmelsfärd. Tala nu till oss genom ordet, trösta oss genom de heliga sakramenten och för oss till det eviga livet. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.

Predikotext (3 årg. Luk. 4:31-37):

Jesus kom ner till Kapernaum, en stad i Galileen, och undervisade folket på sabbaten. De var överväldigade av hans undervisning, eftersom hans ord hade makt. I synagogan fanns en man med en oren ande, och han skrek högt: "Sluta! Vad har vi med dig att göra, Jesus från Nasaret? Har du kommit för att fördärva oss? Jag vet vem du är: Guds Helige!" Då talade Jesus strängt till anden: "Tig! Far ut ur honom!" Anden kastade omkull mannen mitt ibland dem och for ut ur honom utan att skada honom. Alla greps av bävan och sade till varandra: "Vad är det med hans ord? Med makt och myndighet befaller han de orena andarna och de far ut." Och ryktet om honom gick ut överallt i området.

1. Djävulen och synden

I vår evangeliebok är dagens ämne "Kampen mot de onda makterna". Enligt Bibeln är djävulen och hans anhang en fruktansvärd realitet. Satan är en fallen ängel med en mycket stor makt. Han var skapad som en god ängel, men gjorde redan en kort tid efter världens skapelsen uppror mot Gud och drog med sig många andra änglar i fallet. Så är han enligt Skriften "denna världens Gud" (2 Kor. 4:4). Det var inte ett tomt tal när djävulen frestade Jesus och lovade honom "alla riken i världen och deras härlighet". Satan frestade Jesus med orden "Allt detta skall jag ge dig om du faller ner och tillber mig" (Matt. 4:8f).

Djävulen söker på alla möjliga sätt att skada oss människor och hålla oss skilda från Gud. Han trädde till exempel upp mot Israel och eggade upp David att göra en folkräkning i Israel, trots att detta var emot Guds vilja (1 Krön. 21:1ff). Säkert ville Satan få David att bli högmodig över folkets stora antal och stolt över sin stora makt som kung. Davids befälhavare Joab varnade David och sade: "Varför begär min herre sådant? Varför skulle man därmed dra skuld över Israel?" (v. 3) Men kungen lyssnade inte. Då kom Guds straff över hela folket: "Vad som hade skett misshagade Gud, och han hemsökte Israel." (v. 7) En stor pest bröt ut och 70 000 män i Israel dog (v. 14).

Detta allvarliga straff drabbade folket på grund av att David följde djävulens ingivelse. Men Skriften visar också Guds nåd och förlåtelse i samband med detta fruktansvärda straff. När Gud hade sänt sin straffande ängel "Fördärvaren" mot Jerusalem och han stod där på Ornans tröskplats "mellan jorden och himmelen med blottat svärd i sin hand, utsträckt över Jerusalem" föll David och de äldste ner på marken, höljda i sorgdräkt och bad med sina ansikten mot jorden (v. 16). David sade till Gud: "Det var ju jag som befallde att folket skulle räknas. Det är då jag som har syndat och gjort vad ont är; men dessa, min hjord, vad har de gjort? HERRE, min Gud, må din hand vända sig mot mig och min faders

hus, men inte mot ditt folk, så att det blir hemsökt” (v 17). Då befallde Gud David att bygga ett altare på tröskplatsen och David följde Herrens ord. David köpte tröskplatsen av Ornan för 600 siklar guld och byggde där ett altare och offrade brännoffer och tackoffer. Då svarade HERREN med eld från himmelen och på HERRENS befallning drog straffängeln tillbaka sitt svärd i skidan (v. 27).

2. Kristus och förlåtelsen

Händelsen med folkräkningen, Guds straff och Davids bön och offer är **en förebild för Kristus**. På grund av djävulens uppror mot Gud har synden kommit in i världen. Adam och Eva lockades till synd och så kom synden över hela världen. Därför är hela världen nu i den ondes våld. Gud straffar denna synd på många olika sätt. Gud lät syndafloden komma så att alla människor utom den troende Noa och hans familj gick under. Gud lät eld och svavel regna över Sodom och Gomorra på grund av deras synd och otro. Och Gud har bestämt att hela världen kommer att förgås på den yttersta dagen då alla som inte tror kommer att hamna i den eviga elden tillsammans med djävulen och hans onda änglar. Detta straff är långt värre än alla tidigare straff. Men alla straff som övergår världen i form av krig, hungersnöd, farsoter och annat elände är straff för människornas synder och deras otro. Så var straffet för Davids folkräkning inte bara ett straff mot Davids högmod utan också ett straff för hela folkets synder.

Men så kommer Guds nåd. David träder fram som en förebild för Kristus. Han ber till Gud att skona folket eftersom det är han som ensam har syndat. David vill lida i stället för folket. Så bad Kristus till Herren och trädde fram som Försonaren som tog på sig hela mänsklighetens synd. David betalade en mycket stor summa med guldmynt för att kunna bära fram sitt offer. Men Kristus betalade inte med silver och guld utan med sitt eget dyrbara liv och med sitt blod. Så utlovar Gud att den straffande ängeln skall dra tillbaka sitt svärd för Kristi skull. David är här förebilden för Kristus, som är Davids son och Davids HERRE. Profeten Jesaja skriver:

Det var våra sjukdomar han bar, våra smärtor lade han på sig, medan vi höll honom för att vara hemsökt, tuknad av Gud och pinad. Ja, han var sargad för våra överträdelsers skull och slagen för våra missgärningars skull. Näpsten var lagd på honom, för att vi skulle få frid, och genom hans sår blir vi helade. Vi gick alla vilse som får, var och en av oss ville vandra sin egen väg, men HERREN lät allas vår missgärning drabba honom.” (Jes. 53:4ff).

Djävulens makt är fruktansvärd och därför skall vi predika grundligt om hur denne onde Ande ständigt är verksam för att förstöra Guds verk. ”Han går omkring som ett rytande lejon och söker vem han må uppsluka” (1 Petr. 5:8). Människans synd består inte bara av vissa dåliga gärningar, hur allvarliga de än är. Bakom dessa onda gärningar ligger den fruktansvärda arvsynnen, fördärvet i hela vår natur. Det är verkligen så att arvsynnen har gjort oss till fångar under djävulen i hans rike. Allt vad en oomvänd människa gör är därför under synden och förbannelsen, hur fint det än ser ut. Vi är alla andligt sett i likhet med mannen i vår text besatta av djävulen genom arvskulden och syndafördärvet. Hur vi än försöker kan vi inte komma loss ur detta fångelse som Satan noga bevakar.

Men, tack och lov! Jesus, Guds Son, har blivit människa. Han har lidit och dött för oss. Han har uppstått för vår rättfärdiggörelses skull. Han har stigit upp till himmelen och sitter nu på Faderns högra sida, och han skall komma tillbaka för att döma levande och döda. Genom sin uppståndelse och himmelfärd har han enligt Skriften ”fångat fångelser” (Ef. 4:8, Ps. 68:19 enligt grundtexten). Djävulen är inte bara en gång för alla besegrad, utan hela hans välde är fångat och förstört i grunden. Detta skedde redan när Jesus uppstod, steg ut ur graven och sedan for upp till himmelen. Först hade han uppfyllt Guds lag till punkt och pricka genom hela sitt oskyldiga, heliga liv. Han tog också på sig hela världens synd och led straffet för alla människor genom alla tider. När detta ställföreträdande verk hade utförts var allt fullbordat. Så böjde Jesus ned sitt huvud och

dog på korset. Vi kan inte fatta det med vårt förnuft, men detta innebär att varje människas synd är fullkomligt försonad och allt vad vi borde ha gjort av goda gärningar och heligt liv har Kristus utfört i vårt ställe. Så förklarar Gud genom uppväckandet och upphöjelsen av Jesus att hela världen är rättfärdiggjord. Alla våra synder är kastade i havets djup. Djävulen har inte längre någon makt över oss. Hans makt är för alltid bruten.

Men detta verk kommer endast till oss genom ordet och sakramenten. Vi måste ta emot förlåtelsen genom tron. Så är Skriftens lära om rättfärdiggörelsen genom tron Bibelns stora huvudlära. När vi här idag predikar om Guds lag, synden, djävulen och domen måste vi först ta lagens lära till oss och erkänna att allt detta är sant. Våra synder är förskräckliga. Den människa som inte vill tro lagens ord och Guds stränga dom över all synd kan inte ta emot förlåtelsen. Därför är alla olyckor som sker varningar från Gud om att synden är oerhört allvarlig och att om vi inte omvänder oss måste vi gå förlorade. Därför är också det nuvarande coronaviruset och andra plågor en del av Guds dom över syndafördärvet och en maning till bot och bättring för alla människor.

Sedan förkunnar vi på Guds befallning det rena evangeliet för varje människa som vill omvända sig och få frid med Gud och förlåtelse för sina synder. Vi säger då till sådana bekymrade människor: Du behöver inte göra någonting för att få Guds förlåtelse. Du får komma till Jesus med alla dina synder sådan som du är. Han ger dig förlåtelsen gratis och för intet, för sin egen skull. I dopet har du också en försäkran om syndernas förlåtelse för dig personligen, liksom i avlösningens och biktens sakrament och i den heliga Nattvarden. I alla dessa medel skänker Gud sin nåd. Men, säger du, jag kan inte tro! Mina synder är för stora. Gud allena vet hur jag har syndat på många olika sätt. Hur skall jag kunna få förlåtelse? Skriften säger då till dig: Jesu, Guds sons blod renar dig från alla dina synder. Tro detta så har du det. Den helige Ande skall sedan ge dig kraft att kämpa mot synden och djävulen.

En annan säger: Jag har så många synder och fastän jag vill vara en kristen går det inte så bra med mitt kristna liv. Detta är sant. Även den som är en troende kristen lockas ständigt av djävulen att synda mot Gud och ibland kanske vi faller djupt. Den som upplever detta skall veta att Gud leder en kristen genom svåra anfäktelser och också genom syndafall. Djävulen vill då få oss att förtvivla och gå bort från Gud och hans nåd. Men Herren ödmjukar oss och varnar oss för att vi skall ropa till honom om nåd och be om förlåtelse. Detta skall vi genast göra och så ta fasta på det rena evangeliet. Lita på vad Kristus har gjort och vad han lovar dig genom ordet och sakramenten! **"Om dina synder än är blodröda kan de bli vita som snö"** (Jes. 1:18). Och Herren säger: **"Men till den skådar jag ned, som är betryckt och har en förkrossad ande, och till den som fruktar för mitt ord"** (Jes. 66:3).

3. Makten i Kristi ord

I predikotexten driver Jesus ut en ond ande från en man i synagogan. När Jesus kom skrek den onde anden högt: **"Sluta! Vad har vi med dig att göra, Jesus från Nasaret?"** (v. 33f). Så kan djävulen inte tåla att Jesus kommer. Djävulen vet att Kristus vill ta ifrån Satan en dyrbar återlöst själ och föra honom in i salighetens rike. Så vill också djävulen idag göra allt för att inte Jesus rena och klara ord skall predikas till frälsning för människorna. Det dödliga vapen som djävulen allra mest fruktar är läran om **rättfärdiggörelsen genom tron**. Fastän denna lära föraktas och förvanskas i hela världen vet djävulen att det är just den läran som är Guds enda effektiva vapen mot honom. Satan fruktar detta enkla, till synes svaga och mänskliga ord. Han fruktar dopets enkla vatten tillsammans med detta evangeliska ord. Han fruktar ordet om syndernas förlåtelse i bikten. Han fruktar det enkla ordet om Kristi kropp och blod under bröd och vin till syndernas förlåtelse. Därför ropar djävulen till Kristus och till den sanna kyrkan, var den än befinner sig: **"Sluta! Vad har vi med dig att göra, Jesus från Nasaret?"** Djävulen vill verkligen att vi skall sluta. Han vill att

vi skall upphöra med våra gudstjänster. Han vill att föräldrarna skall sluta med morgon- och aftonbön och bordsbön. Han vill att de skall sluta med att undervisa barnen i trosläran. Han vill att varje kristen skall sluta att läsa Guds ord, sluta gå i kyrkan och sluta med att bedja och ta till sig förlåtelsens ord. Och om han inte lockas med detta vill han snärja in de kristna i obibliska läror där salighetens väg fördunklas så att människorna leds vilse från den rätta tron. Därför ropar Satan: **"Sluta! Vad har vi med dig att göra, Jesus från Nasaret?"**

Djävulen använder också skarpa ord för att få bort Jesus. Han ropar: **"Har du kommit för att fördärva oss? Jag vet vem du är: Guds Helige!"** Det är ju mannen som ropar dessa ord, men bakom orden står djävulen. Så händer det när det sanna evangeliet predikas att många människor reagerar mot det. De menar att den bibliska förkunnelsen fördärvar människorna. **"Har du kommit för att fördärva oss?"**, ropar de. Så möter alltid Kristus motstånd, både från världen och den falska kyrkan. Man kan inte tåla en förkunnelse där man på allvar predikar om djävulens existens och realitet. En sådan förkunnelse anses vara för skrämmande och otäck. Nej, om evangelium skall förkunnas skall det vara ett snällt och menlöst evangelium utan allt tal om helvetet och den eviga fördömmelsen. När världen eller den falska kyrkan möter Guds ords rena och klara förkunnelse ropar de: **"Har du kommit för att fördärva oss?"** och **"Sluta! Vad har vi med dig att göra, Jesus från Nasaret?"**. Så gör man allt vad man kan för att motarbeta kristna skolor, kristen barnundervisning och sant kristen förkunnelse, medan man ser till att världens barn har stort inflytande över de villfarande kyrkorna. Därför är det villolärare som blir biskopar och kyrkoledare. För dem har djävulen ingenting att frukta. Genom sin liberala teologi och sina gärningsläror har de ställt sig på djävulens sida och är hans lydiga tjänare. De anser att de bibeltroende kristna är det stora hotet mot kyrkan och ropar till dem:

"Sluta! Vad har vi med er att göra, ni har kommit för att fördärva kyrkan!" Så utbryter ofta förföljelser mot Kristi trogna församling. Ve dem som inte vill följa med kravet på modern likriktning! Ni måste godkänna aborter! Ni måste godkänna homoäktenskap! Ni måste förstå att era ungdomar kanske behöver byta kön och ni skall inte lägga er i det! Ni måste erkänna utvecklingsläran som vetenskapligt sann! Ni får inte predika om himmel och helvete utan om människans godhet innerst inne och om att alla kommer till himlen - om den nu finns... Kyrkan skall engagera sig politiskt och bli en kraft i denna världen. De som trots allt inte lyder dessa krav på modern likriktning bör frysas ut och motarbetas, ty de är farliga fridsstörare. **Sluta! Vad har vi med er att göra, ni har kommit för att fördärva inte bara kyrkan utan allt vad den moderna, upplysta människan står för!**

Men Kristus slutar inte. Överallt där man tar emot honom fortsätter han tålmodigt sitt verk, trots motstånd och förföljelse. Trots att den besatte mannen tycks vara hopplöst förlorad under djävulens välde går han fram till honom och säger: **"Tig! Far ut ur honom!"** Genom sitt ord utför Jesus detta under, och djävulen kan inte längre stå emot. Hur mycket än världen rasar och hur mycket än den falska kyrkan vill tysta den bibliska, evangeliska förkunnelsen kan den inte stå emot Kristi eget ord. Så segrar den rätta, bibliska kyrkan genom det enkla, förkunnade ordet och genom sakramentens gudomliga kraft. Det står:

Anden kastade omkull mannen mitt ibland dem och for ut ur honom (v. 35). Det Jesus befallde skedde också. Så är det också idag. När en människa lyssnar till Bibelns ord och tror det gör Gud under. Han besegrar djävulen och för människan till Guds rike. Och när djävulen försöker locka en troende till avfall och den människan i sin nöd vänder sig till Herren med bön om hjälp så sker undret att Gud visar bort djävulen och försäkrar den troende människan om sin nåd och förlåtelse. Samma under sker när präster försvarar Bibelns sanning mot villolärare, som försöker förföra människor bort från trons rike och erövra dem på nytt under sitt välde. När trogna herdar då står upp och avslöjar villfarelsen och bekämpar de falska lärarna är det Kristus själv som genom sitt ord besegrar Satan. Djävulen ställer då ofta till svåra stridigheter och allting tycks bli kullkastat, precis som

mannen kastades omkull. Även troende människor blir då oroliga och tänker att någonting är fel. Men det är inte konstigt att djävulen rasar när han blir besegrad genom ordet. Han försöker då in i det sista få så många som möjligt med sig i sitt fall. Så visar det sig tyvärr ofta, att kristna människor avfaller från sin tro när det uppstår förföljelse, lärostrider eller andra oroligheter. Men Kristus är även då med sin kyrka och hjälper. Satan kunde inte förstöra mannen trots att han kastades till marken. Det står:

”Anden kastade omkull mannen mitt ibland dem och for ut ur honom utan att skada honom” (v. 35). Djävulen hade givetvis gärna dödat mannen eller skadat honom svårt om han kunnat. Helst hade han förstås behållit honom i sitt onda rike. Men Kristus var starkare och verkade genom sitt enkla ord: *”Tig! Far ut ur honom!”* Så verkar Jesus alltid under genom sitt ord. När han i nattvarden säger: *”Tag och ät. Detta är min kropp... Drink härav alla. Detta är mitt blod”*, så kan vi vara vissa om att detta under verkligen sker. När ordet säger att dopet är *”ett bad till ny födelse och förnyelse i den helige Ande”* (Tit. 3:5), så verkar också Gud detta eftersom hans ord aldrig kan ljuga.

Människor som upplever Kristi ords makt säger häpna: *”Vad är det med hans ord?”* (v. 36). Den som blir omvänd och får sitt liv förnyat genom tron säger med häpnad och bävan: *”Vad är det med hans ord? Med makt och myndighet befäller han de orena andarna och de far ut.”* Så vittnar många kristna om att de genom tron har fått kraft att bryta med sina gamla syndavanor. I svåra situationer har de fått uppleva Guds hjälp och ledning. Somliga har också fått uppelva hur Gud hjälper en människa i dödsnöd att förtrösta på sin Frälsare. En kristen får också uppleva hur Gud leder genom ordet i livets alla skiften. De som förföljer de kristna har också många gånger fått bevittna hur kristna mitt i den allra svåraste förföljelse frimodigt låter sig pinas och även gå i döden i glädje över att snart få möta sin Frälsare. Så fick till exempel diakonen Stefanus möta Kristus när man stenade honom. Hans ansikte strålade av glädje och han bad för sina förföljare. Så utropade också kaptenen och hans soldater sin förundran vid Kristi kors. De blev mycket förskräckta och sade: *”Förvisso var denne Guds Son.”* (Matt. 27:54).

Så står det fast att djävulens rike för alltid är krossat och besekrat även om det ännu en tid finns kvar på jorden och i avgrunden och försöker behålla så många som möjligt inom sina fängelsemurar. Men för den som lyssnar till Kristi ord står det fast: Han har fångat och besekrat fängelset. *”Med makt och myndighet befäller han de orena andarna och de far ut.”* Detta sker överallt där Guds ord förkunnas rent och klart och där sakramenten förvaltas i enlighet med Kristi instiftelse. Då sker också på ett underbart sätt den bibliska missionen, som helt och hållet ligger i Guds hand. Så slutar vår text och vår predikan med orden:

”Och ryktet om honom gick ut överallt i området” (v. 37).

Amen.

* * *

Dagens ämne: ”Kampen mot de onda makterna”.

Psalmer: 123:1-4, 347, 76:1-4, 76:5-8, 196, 187, 188, 389

Oculi

Söndagens namn *oculi* (latin: mina ögon, min blick)

utgör inledningsord till dagens antifon, som lyder

”Mina ögon ser alltid upp till Herren,

för han drar mina fötter ur nätet.” (Ps. 25:15).